

Lex Klein Haneveld

Bezoek aan Chilombo

Mutondo Masaha is een Zambiaanse zendeling die in Chilombo in Angola werkt. Hij wordt ondersteund door zijn uitzendingende gemeente in Chavuma (Zambia) en door het Christian Resource Centre (CRC). Hij heeft een opleiding gevolgd tot gezondheidswerker. Samen met zijn vrouw Florence geeft hij leiding aan een zendingspost in Chilombo en werkt hij in de kleine kliniek die op het terrein van de zendingspost is gevestigd.

Chilombo is een verzameling nederzettingen in het uiterste noordoosten van Angola. Er zijn geen verharde wegen, geen elektriciteit en geen bereik voor mobiele telefonie. Het dichtsbijzijnde ziekenhuis bevindt zich in de districts hoofdstad Gazombo op 70 km. afstand. Toch gaan de meeste mensen die medische hulp nodig hebben en in de kliniek in Chilombo niet geholpen kunnen worden, naar het Chavuma Mission Hospital. De afstand is dan weliswaar groter, ruim 85 km., maar het ziekenhuis in Chavuma (Zambia) is groter en beter uitgerust. De kliniek in Chilombo is de enige medische voorziening in het hele streek, waar ongeveer zesduizend mensen wonen.

Omdat de oude kliniek erg bouwvallig is, heeft het Christian Resource Centre het plan opgevat om samen met het Chavuma Evangelisme Committee een nieuwe kliniek te bouwen. Omdat ik als secretaris van Filadelfia Zending de fondswerving voor dit project heb verzorgd, werd ik met mijn vrouw Alie uitgenodigd om de opening van de nieuwe kliniek bij te wonen.

Toen we eind oktober 2018 eenmaal in Zambia waren, vertelde Kovina Mutenda, directeur van het CRC, dat hij pas had vernomen dat de kliniek nog niet klaar was. De opening zou dan ook niet door gaan. Wel zou we naar Chilombo reizen om de zendingspost en de kliniek in aanbouw te inspecteren.

Over de rit van 80 km. van Chavuma naar Chilombo deden we ongeveer 5 uur. De onverharde weg met grote kuilen liet geen hoge snelheid toe. Bovendien moesten we zes houten bruggen passeren, die wat onderhoud nodig hadden en waar we stapvoets overheen gingen.

De ontvangst in Chilombo was overweldigend. Medewerkers van de zendingspost en oudsten van het kerkje op de zendingspost begeleidden ons bij de rondgang over de missiepost en bij de inspectie van de bouwwerkzaamheden. Toespraken, heel veel excuses dat de kliniek nog niet klaar was, een groep vrouwen die voor ons zong, het kon niet op. Later

werd mij uitgelegd dat wij de eerste westerlingen waren die dit gebied bezochten en belangstelling hadden voor de mensen daar. Daarom was ons bezoek aan Chilombo voor hun zo bijzonder en had het voor de mensen daar veel meer impact dan wij konden bedenken.

De kliniek bleek inderdaad niet klaar te zijn. De ruwbouw was gereed, maar dat was het

ook. Wat er stond, maakte een degelijke indruk. De muren waren recht, stevig, het geheel had een goede fundering en alles klopte met de bouwtekeningen. Verder bleken alle benodigde bouwmaterialen al aanwezig te zijn. Ze waren opgeslagen in de woonkamer van Mutondo Masaha: zakken cement, toilet-potten, wastafels, kranen, wandtegels, etc. Niet erg comfortabel voor de familie Masaha, maar wel erg veilig. In ieder geval konden we zo constateren dat het sponsorgeld uit Nederland

goed was besteed en dat er door de vertraging niet zo-
maar geld zou verdwijnen.

In een overleg dat ik later had met het Chavuma Evangelische Committee werd mij uitgelegd waarom er vertraging was ontstaan en waarom ze nog niet precies konden zeggen wanneer de kliniek gereed zou zijn. De bouwwerkzaamheden worden verricht door vrijwilligers uit Chavuma en verder wordt er geholpen door christenen van Chilombo en uit Gazombo. De vrijwilligers uit Chavuma en Gazombo moeten dan eerst een lange rit over die onverharde weg maken. Verder is het zo, dat de voortgang afhangt van de beschikbaarheid van vakmensen. Als de metselaar een andere klus heeft, moet de kliniek wachten.

Men kon mij wel vertellen dat er nog 75 dagen nodig waren om de kliniek te voltooien als het dak er eenmaal op zou zitten. Maar dat zijn dan gewerkte dagen en als de stukadoor niet kan, of de loodgieter .... Maar het zal goed komen. En dat geloof ik zeker. De balken voor het dak zijn inmiddels begin december gezaagd. En zo gaat het stapje voor stapje verder.

Het mooie is, dat hiermee de gezondheidszorg in het gebied van Chilombo is gediend. Tegelijkertijd geeft de kliniek ook mogelijkheden om het evangelie te brengen. En het bouwen van de kliniek door christenen uit Zambia met financiële steun uit Nederland is een getuigenis voor de bewoners van Chilombo. En getuige zijn en het evangelie brengen, daar gaat het toch uiteindelijk om?

Eén van de oudsten van het kerkje in Chilombo vroeg mij, of ik terug wil komen als de kliniek echt gereed is en daadwerkelijk wordt geopend. Dat wil ik zeker, al was het alleen maar om te constateren dat de kliniek helemaal is afgebouwd en daarover te rapporteren aan de sponsors die de bouw mogelijk hebben gemaakt. Maar ook de hartelijkheid en gastvrijheid van de mensen daar, die behoorlijk primitief leven en weinig hebben, de betekenis die een bezoek van iemand uit Europa voor die mensen heeft, maken dat wij daar zeker weer heen willen gaan.

Denk nu niet dat alles achter de rug is, als de kliniek klaar is. Er zijn al nieuwe projecten ontworpen: een cursus voor tra-

ditionele vroedvrouwen in Chilombo. De traditionele vroedvrouwen zijn vrouwen die wat ervaring hebben opgedaan met het begeleiden van bevallingen, maar geen medische opleiding hebben gehad. Vanuit het Chavuma Mission Hospital wil men nu een cursus voor deze vroedvrouwen opzetten. Voor de kosten is al een sponsor gevonden. Als deze opgeleide vroedvrouwen in de toekomst de bevallingen in de nieuwe kliniek kunnen laten plaatsvinden, waarbij dan moeder en baby na de bevalling nog enkele dagen in de kliniek kunnen verblijven, zal dat een belangrijke vooruitgang zijn voor het welzijn van zwangere en pas bevallen vrouwen en hun baby's.

Een ander project is de plaatsing van een watertank van 10 m³, waarmee de hele missiepost van water kan worden voorzien. Dit water wordt uit de rivier opgepompt en is dus geen drinkwater, maar water voor toiletten, wassen etc. Dat project wordt nu gerealiseerd met hulp van een Canadese sponsor. De overheid van Angola heeft wel gezorgd voor een tappunt voor drinkwater dat gefilterd en gezuiverd is. Dat is dus één kraan voor de hele omgeving. Het water mag alleen als drinkwater worden gebruikt.

Verder zoekt men nog financiële steun voor materialen voor de kliniek en de vroedvrouwen. Zaken die voor ons heel gewoon zijn, verbandgaas, latex onderzoekshandschoenen etc. zijn er niet of veel te weinig. Het kost geld en dat is er dan niet. Mutondo Masaha wil graag een apparaat hebben waarmee hij bloed kan onderzoeken. Hij kan daarmee eenvoudig vaststellen of er sprake is van bepaalde infecties of van malaria. Het ziekenhuis in Chavuma heeft zo'n apparaat, maar dat is meer dan 80 km verwijderd.

***Mocht iemand nog een project willen steunen?
Neem contact met mij op.***

Lex Klein Haneveld